

UIT HEUSDENHOUTS HISTORIE WOII

In samenwerking met Heemkundekring Paulus van Daesdonck

HET DRAMA OP 22 JANUARI 1945, DAT OOK HEUSDENHOUT SCHOKTE. HERDENKING OP 22 en 25 JANUARI 2015

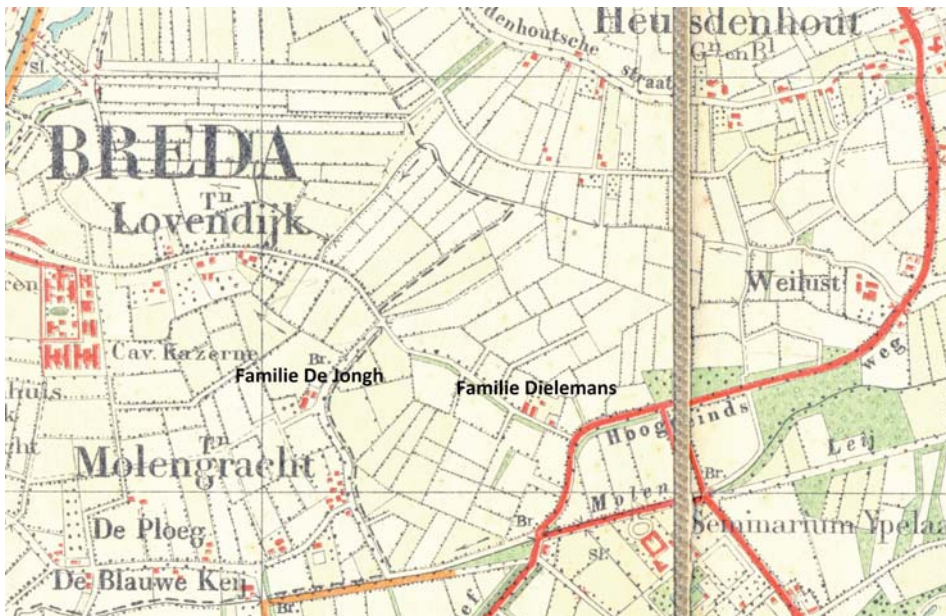
Tweede Wereldoorlog

De Tweede Wereldoorlog is zeker niet aan Heusdenhout voorbij gegaan. In een eerdere 'Uit Heusdenhouts Historie' plaatsten we al de oorlogsherinneringen van Rinus Bartels. Ook in het eerder gepubliceerde verhaal van mevrouw Dien van den Wijngaart-van den Boer, onlangs 97 jaar geworden, speelt de oorlog een rol.

Een V1 in het museum te Peenemünde Duitsland. V is de afkorting van Vergeltungs-waffen

Na het vertrek van de bezetter uit deze streek in oktober 1944 was het hier nog niet gedaan. Heden ten dage is dat zeventig jaar geleden en dus zeker waard om herdacht te worden. Het zuiden was weliswaar bevrijd, maar de Duitsers gaven zich nog niet gewonnen. Vanuit het noorden bleef de dreiging komen.

Juist links van de grens met Heusdenhout (streeplijn) ligt de boerderij van de familie De Jongh. Rechts daarvan in Heusdenhout de boerderij van de familie Dielemans aan de Leunsdijkschestraat.

De inslagen in beeld. Op de afbeelding de Heusdenhoutseweg (zwart), de Leunschedijkstraat (rood) en de Molengrachtstraat (blauw). Door de twee inslagen (onder, rechts) werden de boerderijen van de familie Dielemans en de familie van Hal vernield. Links daarvan de tragische inslag op de boerderij van de familie de Jongh

Spanning en angst

Zelfs na de bevrijding van deze regio door Poolse, Amerikaanse en Engelse soldaten eind oktober 1944 en vóór het definitieve einde van de Tweede Wereldoorlog was het hier heel spannend en angstig. De Duitsers lanceerden na hun terugtocht uit deze streek V1's en V2's over deze gebieden heen, om onder meer de haven van Antwerpen te treffen. Ze hoopten hierdoor de toevoer van soldaten en materieel van de geallieerde troepen te stagneren door het vernietigen van schepen en haveninstallaties. Echter veel van deze vernietigingswapens waren technisch niet perfect. De haast om in die periode de vijand te treffen was veel groter dan het geduld om te werken aan een grotere trefzekerheid. Veel projectielen haalden die havenstad niet en vielen op weg daarheen voortijdig neer, vaak met fatale gevolgen. Wanneer de bewoners de motor van een V1 of V2 hoorden haperen en daarna stilvallen, wisten ze dat er een ramp dreigde. Het gebeurde ook in Heusdenhouts streken.

Schietgebiedje

Veel mensen zochten en vonden mogelijk kracht in hun geloof en baden godvruchtig om het dreigende onheil over hun gezin, familie en woongebied af te wenden. Staande in de deuropening zag en hoorde men de V1 en V2-projectielen overkomen.

Bekend is het schietgebiedje dat toen met regelmaat uitgesproken werd: "Onze Lieve Vrouwke gift 'm nog een douwke."

Mevrouw Dien van den Wijngaart-van den Boer -eerder genoemd- kent de aanvulling hierop nog goed: "Stuur hem met geweld naar het open veld." Helaas werden deze gebeden niet altijd verhoord.

Inslagen en slachtoffers

Ook op Heusdenhouts grondgebied kwamen de projectielen terecht.

Op 5 januari 1945 valt er een V1 vlakbij de boerderij van de familie Dielemans-van Dijk aan de Leunsdijkschestraat nabij de Heusdenhoutseweg in het gebied dat tot Heusdenhout behoorde. Later werd die straat Lovensdijk genoemd en nu Bijster/-Nieuwe Inslag. De boerderij stond ongeveer op de plaats waar nu het huidige sportcentrum Bress is. Hun boerderij was zo zwaar beschadigd dat deze niet meer bewoond kon worden. Het gezin Dielemans, ouders en vijf kinderen, werd

opgevangen door de familie De Jongh aan de Molengrachtstraat. Die straat vormde vanaf 1927 de grens tussen de gemeente Breda (daarvóór behoorde dat gebied tot de gemeente Teteringen) en de gemeente Ginneken en Bavel. De grens dus met Heusdenhout tot 1942, toen het westelijke deel van Heusdenhout door Breda werd geannexeerd.

De boerderij van de familie De Jongh stond vlakbij het punt waar nu de toerit is naar de parkeerplaats van het Amphiaziekenhuis aan de Molengracht.

TER GEDACHTENIS AAN DE KINDEREN DE JONGH,

Johanna, geb. 22 Mei 1931
Anna, geb. 9 Augustus 1932
Adriana, geb. 14 Juli 1934
Cornelia, geb. 9 Januari 1936
Josephus, geb. 13 Juni 1937

Allen geboren te Oosterhout en overleden te Breda 22 Jan. 1945, voorzien van de Genademiddelen der H. Kerk.

Joke en Annie waren als oudsten reeds de hoop en de trots van vader en moeder. Bij het Meisjes-Jeugdwerk zullen jullie niet gemakkelijk worden vergeten en leidster en kinderen vertrouwen op jullie gebed en voorspraak bij hun streven om iets moois te maken van hun leven.

Sjaantje en Correke zullen zich aansluiten met hun oudere zusjes bij het koor der Engelen om den Heer een nieuw loflied te zingen en om genade te vragen voor vader en moeder om het kruis der zware beproeving in onderwerping aan God's beslissingen te dragen.

Alle kinderen waren hun dierbaar, zeker; maar Jos bezonder: want zelfs in de eerste oogeblikken van het ongeluk kwam de voorliefde voor hun eenigsten jongen naar voren toen ze riepen en vroegen naar „Joske“.

Geen menselijke daden of woorden kunnen de beproefde ouders helpen in hun plotselinge eenzaamheid; hier helpt alleen geloof, godsdienst en een vasthouden aan God.

Zoet Hart van Jesus, wij blijven ons vertrouwen stellen op U.

Het bidprentje van de kinderen van de familie De Jongh

Alle kinderen van de familie De Jongh verloren het leven. De ouders overleefden de ramp.

Op 22 januari kwam er een V1 of V2 neer op de boerderij van de familie De Jongh. Het gezin woonde er sinds 1940. De gevolgen waren afschuwelijk.

Van de familie De Jongh kwamen alle vijf kinderen om het leven: Joke 13, Annie 12, Sjaantje 10, Correke 9 en Jos 7 jaar.

Bij de inslag lieten ook vijf kinderen van het gezin Dielemans het leven: Corry 7, Rinus 5, Toosje 4, Christje 2 en Pietje 1 jaar. Hun tante To van Dijk, zus van moeder Dielemans, overleefde de inslag eveneens niet. Beide ouderparen en een knecht werden gewond, maar overleefden het vreselijke drama.

Het grafmonument van de familie Dielemans op de begraafplaats aan de Kameelstraat

Graven

Het echtpaar Dielemans kreeg na de oorlog nog twee kinderen, van wie er één al heel jong overleed. In 1951 is Piet Dielemans geboren. Hij heeft de zorg voor het graf van zijn ouders, broers, zussen en tante op zich genomen. Zij liggen begraven op de begraafplaats aan de Kameelstraat. De kinderen van de familie De Jongh zijn begraven op het kerkhof aan de Vogelenzanglaan.

Herstel

Een foto van de boerderij van de familie De Jongh ontbreekt. Op een foto met de vorige bewoners van de boerderij, dus

De noodwoning van de familie De Jongh

voordat de familie De Jongh er in 1940 kwam wonen, is slechts een deel van de voorgevel van de boerderij te zien. Op de locatie aan de Molengrachtstraat werd een noodwoning gebouwd voor de familie de Jongh.

De boerderij van de familie Dielemans aan de Leunsdijksche straat werd hersteld met een rieten dak op de schuur. Voor de oorlog waren zowel het woonhuis als de aangebouwde schuur met pannen gedekt.

Het herstel van de gebouwen kon en kan onmogelijk het verdriet om zo vele doden doen vergeten.

Initiatief

In de loop der decennia, na de dood van de ouders, is het graf van de kinderen De Jongh langzaam

Laat de kleinen tot Mij komen, want voor hen is het rijk der Hemelen.

†

TER GEDACHTENIS
aan onze lieve kinderen
**Corry - Rinus - Toosje
Christje en Pietje**

ADRIANUS DIELEMANS-VAN DIJK.
Door een noodlottig ongeval werden zij van ons weggenomen in den vroegen morgen van 22 Januari 1945.

Zwaar, o God, is het offer, dat Gij hier gevraagd hebt en zonder Uwe steunende kracht zou deze beproeving niet te dragen zijn; maar, in nederig geloof aan Uwe Voorzienigheid en wetende, dat Gij voor den mensch alles ten beste leidt, onderwerpen wij ons aan Uw H. Wil, aanvaarden wij het kruis, dat Gij ons te dragen geeft en zeggen wij met Christus in den Olijvenhof: „Vader, niet onze maar Uw Wil geschiede“.

Lieve Kindjes, die nu zijt,
In 't hemelrijk bij God,
Vraagt voor Vader en voor Moeder
Om sterkte in dit lot.

Het bidprentje van de kinderen van de familie Dielemans

De vijf kinderen van de familie Dielemans die het leven lieten. Moeder en vader overleefden de inslag.

De boerderij van de familie Dielemans vóór de Wereldoorlog

De herstelde boerderij van de familie Dielemans na de Wereldoorlog

maar zeker in verval geraakt. Toon van Miert, de vorige voorzitter van Heemkundekring Paulus van Daesdonck, komt nog met regelmaat op de begraafplaats aan de Vogelenzanglaan. Reeds vanaf 1945 is Toon heel vaak langs het graf gelopen en zag hij de teloorgang ervan. Toen Toon daarover eens in BN De Stem een artikel schreef, bood de firma Jérôme Petit Natuursteen spontaan aan het graf kosteloos te restaureren. Dat gebeurt nu. Het graf van de slachtoffers van de familie Dielemans wordt door die firma weer recht gelegd. Toon heeft het initiatief genomen om het drama te herdenken.

Herdenking

Op 25 januari 2015 wordt herdacht dat het drama zeventig jaar geleden plaatsvond. De herdenking vindt plaats in de Laurentiuskerk in het Ginneken. De reguliere dienst van 11.00 uur in de Laurentiuskerk, voorafgaand aan de herdenking, is mede tot intentie van de slachtoffers.

Om 12.30 uur begint in de kerk de herdenkingsplechtigheid. Onder andere Piet Dielemans en een wethouder van Breda zullen aandacht besteden aan deze trieste inslag en de spannende laatste maanden van de oorlog, toen V1's en V2's in onze regio zo veel ellende hebben veroorzaakt.

Daarna wordt het graf van de kinderen De Jongh opnieuw ingezegend en zullen er onder andere wijkraad Ginneken-Ginneken en een delegatie schoolkinderen bloemen leggen.

Bij het graf van de getroffen en de familie Dielemans vindt op de 'echte' datum van de noodlottige inslag, donderdag 22 januari aanstaande, al een herdenking en bloemenhulde plaats.

Ook wordt er voordien een verhaal over de trieste gebeurtenis verteld aan kinderen van de Laurentiuschool en de Zandbergschool. De schoolgaande kinderen van beide families zaten op scholen die behoorden bij de toenmalige Sacramentsparochie en die zijn opgegaan in de Zandbergschool.

Uitnodiging

Uiteraard bent u van harte welkom op 22 en 25 januari 2015 om de herdenking mee te maken. Ook al is het zeventig jaar geleden, de slachtoffers zijn het zeker waard om herdacht te worden.

Werkgroep Heusdenhouts Historie

Voor reacties nieuws@heusdenhout.nl of 076 5810024

